

(reportáž z pořadu Pocta Jaroslavu Haškovi v kavárně Caféidoskop) 30. dubna by se **Jaroslav Hašek**

dožil 130 let. Bohužel zemřel brzy, 3. ledna 1923. Za svého života nepatřil mezi oslavované autory a bylo tomu tak i po jeho smrti. Sláva Jaroslava Haška nastala až s jeho knihou

Osudy dobrého vojáka Švejka

, přeložené do mnoha jazyků a milované lidmi na celém světě. Švejk i Hašek byli a jsou předmětem literárních rozborů, filozofických úvah či úvah o české národní povaze. Životní změny Jaroslava Haška, zejména jeho činnost v Rudé armádě, asi již nikdy nedokážeme rozplést. Nicméně jsem šťastný, že patřím k těm, kteří se rozzáří, najdou-li spřízněnou duši citující věty z té nesmrtelné knihy, kdy stačí jedna věta a ozve se smích. Jedním takovým souputníkem je i Milan Dvořák. Na jednom z našich každoročních víkendů na Vysočině padla myšlenka oslavit výročí narození

Jaroslava Haška pořadem spojujícím výběr Haškových povídek s písněmi z té doby. Dobrá věc se podařila, zejména díky získání pana **Josefa Somra** pro interpretaci Haškových povídek. A tak 25. dubna 2013 na pomyslném pódiu stály vedle pana Somra a

Milana Dvořáka

ještě

Věra Slunéčková

a

Alena Hanusová

. Úvodem zněla píseň národem nazývaná

Hercegovina

, při níž se občas v refrénu vstává s pivem a salutuje. Tato i některé další písně zněly již v pořadu Staropražské písničky v podání trojice Milan Dvořák, Věra Slunéčková a Alena Hanusová.

Poté se poprvé ujal slova pan Josef Somr. Josefu Somrovi bude příští rok neuvěřitelných 80 let. Rodák z Vracova, který si dodnes rád zazpívá krásné slovácké písně, byl poprvé diváky zaznamenán v Oscarových Ostře sledovaných vlacích. Nevím, zda milovníci tohoto filmu vědí, že pan Somr měl být původně železničářem. Léta byl protagonistou Činoherního klubu a Národního divadla. Jeho hlas zní dodnes z rozhlasových nahrávek a můj tříletý vnuk miluje Bubáky a hastrmany v podání pana Somra. Na panu Somrovi si kromě hereckého umění cením jeho bezprostřednosti a nehvězdného chování. Bylo těžké vybrat z třináctiset povídek Jaroslava Haška ty „pravé“. Spojovací text tvořily především dotazy a odpovědi, vybrané z delšího textu. Po každé odpovědi následoval smích publika. Poté Milan Dvořák zazpíval starou

dělnickou píseň o mašinách beroucích dělníkům práci... mašiny, všude mašiny. V první polovině devatenáctého století to byla jistě nadsázka, nicméně kartounkáři v Portheimově továrně na Smíchově, pracující třináct hodin denně, se obrátili proti těm novým mašinám, stejně jako jinde na světě, když začínala průmyslová revoluce. Povídka Tragédie obchodníka působila jako by byla napsána dnes. Popisovala s typickou Haškovou drastickou nadsázkou boj obchodníka s berním úřadem. V další písni se Věrka Slunéčková svěřovala, že je holka ještě mladá, ale muže má starého. Milovníci Karla Poláčka jistě postřehli, že sloka „*vařila mu čekuládu a masíčko vod vola a ten šotek pihovatej byl furt jako mrtvola*

“ zpívaly služky v knize Muži v ofsajdu. Milan Dvořák vzpomněl v další písni kata Pippergra. Švejk vzpomněl na kata Wohlschlägera, který věšel za dvě zlatky. Kde jsou časy, kdy byla známa jména katů? Povídka Zpověď velezrádcova aneb tajemství bašty na Petříně je výrazem Haškova postoje k armádě, zejména k její blbosti tvořící základ disciplíny. Za socialismu šly devatenáctileté děti v uniformě do Sabinova jen za to, že prozradily, že slouží u raket. Zlaté Rakousko! Píseň Bylo to vonehdá v neděli plasticky popisuje akci velitele mravnostní policie v Praze komisaře Drašnera, jemuž Švejk odpověděl na výzvu, aby se legitimoval, dotazem, zda k tomu má povolení od policejního ředitelství. Rád bych věděl, zda píseň o hrdinné ožralé Mařeně, která se Drašnera nebála, pan komisař někdy slyšel? V dalších odpovědích sdělil Hašek ústy pana Somra, že při půjčování peněz se nesmí šetřit... už tenkrát. Věrka Slunéčková v další písni sdělila, že hrdina písně byl tři roky na vandru a dva roky v chládku. V době Haškova mládí fungovaly mimo jiné dvě zcela moderní věznice - Pankrác a Bory se spoustou příhod. Námořnická povídka líčila odvážný čin kapitána na Vltavě, který dojel dál než do Chuchle a objevil Zbraslav. Nevím, na kolik se uvedenou povídkou inspirovali mí oblíbení Jaroslav Žák a Vlastimil Rada ve Vzpourě na lodi Primátor Dittrich, ale oba texty mají hodně společného a některým divákům opakovaně tekly slzy smíchu. Před pauzou zazpíval Milan Dvořák trampírnu Čtrnáct starejch lotrasů, která se mi obzvlášť líbila v podání Jardy Štercla. Po pauze zněla píseň s refrénem „

S tím velkým bim bam glória, oracionibus

“. Její původ neznám, ale Milan, Věra a Alena volili její soft verzi, jako ostatně i u jiných písní. Píseň o zapíchnuté Anežce Bémové patří do zlatého fondu kriminálních hororů, obsahujících jména oběti, pachatele, popis trestného činu a samozřejmě poučení s dovětkem „Plakali jsou rodičové“. Po písních se opět ozýval smích při dotazech a odpovědích. Milan Dvořák poté zazpíval mně dosud neznámou píseň z Podskalí, kdysi legendární části Prahy. Věra Slunéčková pak přednesla, podle mého soudu, jednu z nejlepších Haškových povídek Zrádce národa v Chotěboři. Jestli Hašek něco nesnášel, bylo to předstírání v životě a zejména v politice. V žádném případě nepohrdal láskou k vlasti, ale byly mu směšné fangličky, silné řeči s cílem oslavit vlast v hospodě. A tak Jan Pavlíček, který neudržel svěrače a znectil dub, pod nímž údajně odpočíval Žižka, se stal malým českým Ahasverem. V devatenáctém století se i v Praze pohybovali anarchisté a Hašek byl po určitou dobu redaktorem anarchistického časopisu Komuna. Na rozdíl od jiných zemí, zejména Ruska, v Rakousku pumové atentáty s krutými následky snad ani neexistovaly. Píseň U direkce praskla puma s refrénem „

Vrz, vrz, to se nám to mašíruje

“ je patrně reflexí na ojedinělou událost. Píseň je pochodová, jak má u takových písní být. Poslední a nejdelší povídka se jmenovala Obecní volby. Když jsem tuhle povídku četl v době, kdy volby dopadly vždy na 99,9 %, netušil jsem, co nás po roce 1989 čeká. Charakteristika jednotlivých stran, obsah pamfletů na protikandidáty až k závěrečnému výkřiku, že starosta žere kočky, ta by obstála i dnes. Poslední písní byla Zima je zimoucí se známým refrénem, že je

Zrádce národa v Chotěboři

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Středa, 01 Květen 2013 18:29

třeba se bát frajera, co nosí šístky, patku, na kalhotech štráf a lakované buldočky s gumičkama. Refrén zpívali všichni a já vzpomněl na nejlepší interpretaci písně paní Ljubou Hermannovou, která by se dožila letos v dubnu 100 let. Myslím, že ten čtvrteční večer si paní Ljuba notovala seshora i s Jaroslavem Haškem. Takový večer nebývá často a je nad tisíc oficiálních portrétů.